

Asia: VN/146/2021

Ehdotus saatavien perintää koskevien säännösten pysyvistä muuttamisesta. Työryhmän välimietintö.

Lausunnonantajan lausunto

1. Ehdotuksen mukaan perittävien kulujen enimmäismäärä porrastetaan pääoman suuruuden mukaan neljään portaaseen. Mikä on näkemyksenne mukaan sopiva ”portaiden” lukumäärä? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

4 [Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) pitää jaottelua neljään portaaseen asialliselta. Mikäli portaita olisi vähemmän, se voisi tarkoittaa kulujen vaatimista useammin aina maksimin mukaan. Ottaen huomioon, että 85 prosenttia saatavista lukeutuisi tilastotieto-jen perusteella kolmeen alimpaan portaaseen ja 60 prosenttia saatavista kahteen alimpaan portaaseen, niin ei ole todellista tarvetta olla myöskään enempää portaikkoja. Sääntelyn selkeys heikkenee, mitä enemmän portaikkoja on.]

2. Ehdotuksen mukaiset pääomakategoriat ovat alle 500 euroa, yli 500 euroa mutta alle 2 500 euroa, yli 2 500 euroa mutta alle 10 000 euroa ja yli 10 000 euroa. Onko ehdotettu jako kannatettava? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Asianajajaliitto katsoo, että jaottelu ehdotettuihin pääomakategorioihin vaikuttaa asialliselta ottaen erityisesti huomioon edellä kohdassa 1 mainittu tilastotieto siitä, että 85 prosenttia saatavista lukeutuisi kolmeen alimpaan portaaseen ja 60 prosenttia kahteen alimpaan portaaseen. Tämä huomioiden jyrkkyys portaissa 2.500–10.000 euroa ja yli 10.000 euroa ei vaikuta liian radikaalilta.]

3. Ovatko ehdotetut perintäkulujen euromääräiset enimmäismäärät sopivalla tasolla? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Asianajajaliitto pitää ehdotettuja enimmäismääriä siltä osin riittävänä, kun summaarista eli riidatonta saatavaa perii ammattimaista perintätoimintaa harjoittava taho sähköisten järjestelmien avulla. Samalla Asianajajaliitto huomauttaa, että riitaisten saatavien osalta jo vapaamuotoisen maksuvaatimuksenkin laatiminen saattaa edellyttää merkittävää lisätyötä. Mahdollisuus hakea kaavamaisen palkkion korottamista ei välttämättä kata todellisuudessa perinnässä syntyneitä lisätyömääriä. Yksi sääntelyvaihtoehto voisi olla, että perittäessä saatavia elinkeinonharjoittajalta voisi valita kaavamaisista palkkioista siirtymisen aikaperusteiseen veloitukseen heti sen jälkeen, kun velallinen on kiistänyt saatavan perusteen tai määrän.]

4. Ehdotuksen mukaan suoraan ulosottokelpoisten kuluttajasaatavien tavoin suoraan ulosottokelpoisten yrityssaatavien perintäkulut rinnastetaan pääosin ehdotettuun yrityssaatavien alimman kategorian kuluihin eli alle 500 euron pääoman kategoriaan. Ehdotuksen mukaan tällaiset perintäkulut olisivat kokonaisuudessaan suoraan ulosottokelpoisia. Mikä on näkemyksenne mukaan kannatettavin vaihtoehto suoraan ulosottokelpoisten saatavien perintäkulujen enimmäismäärien ja suoran ulosottokelpoisuuden osalta? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Ehdotettu sääntely [Asianajajaliitto pitää tarkoituksenmukaisena rajoittaa suoraan ulosottokelpoisten saatavien osalta kuluja ehdotetulla tavalla. Kulujen kerryttäminen ei ole järkevää, koska saatava on joka tapauksessa suoraan siirrettävissä ulosottoon]

5. Kommenttinne esitetyistä aikarajoista (ehdotetut 7 §:n 3 ja 5 mom. ja 10 f §).

Ehdotuksen mukaan asetetaan 10 päivän aikaraja ennen uuden maksumuistutuksen tai -vaatimuksen lähettämistä muissa kuin kuluttajasaatavissa. Asianajajaliitto katsoo, että tämä ei ole kohtuuttoman pitkä aikaväli perintätoimintaa harjoittavan kannalta.

Toisaalta voidaan kysyä, saavutetaanko mitään todellista lisäarvoa siitä, että yritysperintää voidaan nopeuttaa neljä päivää kuluttajasaatavin verrattuna. Puoltaisiko järjestelmän yhdenmukaisuus ja yksinkertaistaminen sitä, että aikaraja olisi kaikkien saatavien osalta sama ja helposti hallittavissa oleva 14 päivää yrittäjien osalta noudatettavan 10 päivän sijaan?

Tratan lyhyintä sallittua protestointiaikaa on varmastikin tarkoituksenmukaista pidentää 10 päivästä ehdotettuun 14 päivään mietinnössä esitetyin perustein.

6. Tulisiko saman velkojan eri perusteesta johtuvia saatavia pyrkiä mahdollisuuksien mukaan yhdistämään tarpeettomien kulujen aiheuttamisen estämiseksi (10 g §, säännökohtaiset perustelut)? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Asianajajaliitto toteaa, että yhdistäminen voi tietyissä tilanteissa olla vaikeaa, mutta säännöksen sanamuoto ”mahdollisuuksien mukaan” antanee perintätoimistoille tässä suhteessa tarpeeksi liikkumavaraa. Hyvän perintätavan mukaan jo nyt perinnässä ei saa aiheuttaa velalliselle kohtuuttomia ja tarpeettomia kuluja.]

7. Kommenttinne siirtymäsäännöksistä (ks 8 Voimaantulo).

Asianajajaliitto toteaa, että voimaantulosäännöksestä ei ole lausuttavaa.

8. Tulisiko sähköisten perintäkirjeiden toimittamistapoja koskevan sääntelyn olla tiukempaa kuluttajakuin yrityssaatavissa? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Asianajajaliitto toteaa, että ottaen huomioon erityisesti maksuvaikeuksiin joutuneiden kuluttajien yleisesti tiedossa oleva heikko asema ja jaksaminen (esim. ikä, mielenterveys- tai päihdeongelmat), lienee perusteltua, että perintäkirjeiden toimittamistapoja koskeva sääntely on tiukempaa kuin elinkeinonharjoittajilta perittävässä saatavissa, jotta varmistetaan edellytykset sille, että velallisella on edes teoriassa mahdollisuus pyrkiä seuraamaan ja pysymään ajan tasalla

maksutilanteestaan. Elinkeinonharjoittajavelallisten saattamista yhdenvertaiseen asemaan kuluttajien kanssa toi-saalta puoltaa, että kukaan ei saisi tietämättään menettää esimerkiksi luottokelpoisuuttaan. Elinkeinonharjoittajien tulisi samoin edellytyksin kuin kuluttajien voida vedota siihen, että velallinen ei tosiasiallisesti ollut saanut tietoa perinnästä esimerkiksi postinjakelun viivästymisiin tai vastaavan syyn vuoksi.]

9. Tulisiko kuluttajasaatavia koskevissa maksuvaatimuksissa sähköinen/digitaalinen postilaatikko rinnastaa kirjepostiin, jolloin erillistä hyväksyntää sähköisen postilaatikon käyttöön ei olisi tarpeen hankkia kuluttajalta? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Ei [Asianajajaliitto toteaa, että maksuvaikeuksiin joutuneet kuluttajat ainakin keskimäärin ovat heikossa asemassa eivätkä välttämättä jaksamisensa puolesta kykene maksutilanteensa pitkäjänteiseen seuraamiseen. Säätelyä ei tule liian radikaalisti muuttaa sellaiseen suuntaan, että kuluttajien mahdollisuudet seurata tilannettaan vaikeutuu entisestään. Sähköinen/digitaalinen postilaatikko lienee osalle kuluttajista toimiva tapa vastaanottaa postia, mutta esimerkiksi ikääntyneille kuluttajille tällainen vaihtoehto saattaa olla teknisesti vaikea. Sähköisen/digitaalisen postilaatikon rinnastaminen kirjepostiin edellyttäneen sitä, että tällainen palvelun käyttäminen on yleisempää. Tieto sähköisen maksuvaatimuksen lähettämisestä (ja ohjeet sähköisen kirjeen avaamisesta) tulisi tulla kuluttajalle lisäksi esimerkiksi tekstiviestillä. Jos kuluttaja antaa nimenomaisen hyväksynnän sähköisen postilaatikon käyttöön, rinnastaminen esitetysti on perusteltua.]

10. Jos katsotte yllä mainitussa tilanteessa rinnastamisen olevan mahdollista, tulisiko tällöin lisäksi asettaa lisäedellytyksiä, kuten tekstiviestin lähettäminen kuluttajalle siitä, että hänelle on lähetetty maksuvaatimus sähköiseen postilaatikkoon? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Asianajajaliitto katsoo, että pohdittavana voisi olla, saattaisiko sähköinen perintäkirje ja tekstiviestillä tehty ilmoitus kirjeen sähköisestä lähettämisestä muodostua jatkossa ensisijaiseksi lähettämistavaksi kirjepostin sijaan.]

11. Onko ehdotettu 12 kuukauden suostumuksen voimassaoloaika (5 §:n 2 mom.) sopivan pituinen? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Ei, voimassaoloajan tulisi olla pidempi

12. Tulisiko edunvalvontaa koskevat näkökohdat huomioida näkyvämmiin perintäkirjeiden sähköisissä toimittamistavoissa? Esimerkiksi siten, että edunvalvoja saisi sopia, että maksuvaatimus tai maksuvaatimukset toimitetaan sille sähköisesti, vaikka maksuvaatimus tämän lisäksi lähetetään kirjeitse edunvalvonnassa olevalle velalliselle. Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Asianajajaliitto toteaa, että koska edunvalvoja virkavastuulla huolehtii velallisen taloudellisis-ta eduista, velallisen oikeudet tulevat riittävällä tavalla turvatuiksi. Olisi järkevää, että edunvalvoja saisi sopia, että maksuvaatimus tai maksuvaatimukset toimitetaan sille sähköisesti, vaikka maksuvaatimus tämän lisäksi lähetetään kirjeitse edunvalvonnassa olevalle velalliselle.]

13. Onko näkemyksenne mukaan väliaikaisen lain soveltamisessa ilmennyt ongelmia esim. tuomioistuimissa?

Asianajajaliiton tiedossa ei ole mahdollisia ongelmia.

14. Voitte kirjoittaa muut ehdotusta koskevat kommenttinne alla olevaan tekstikenttään.

Asianajajaliitolla ei ole muuta lausuttavaa.

Toivonen Milla
Suomen Asianajajaliitto